

JOGI ISMERETEK

Dr. Hegyi Zsuzsanna

Klinikai szakoktató

- ▶ Jog: magatartási szabály, amelynek kikényszerítését az állam biztosítja
- ▶ Jogforrás: anyagi(belső) – amelyből a jog ereje, érvényessége fakad
és alaki (külső) – ahonnan megismerhető: a hivatalos formában közzétett jogszabályok –
tétéles jog, tárgyi jog
- ▶ Alanyi jog

JOGI ALAPFOGALMAK

- ▶ Alaptörvény – Országgyűlés
  - ▶ Törvény pl. Ptk. – OGY
  - ▶ Rendeletek
    - Kormány pl. 151/2003. (IX. 22.)
    - Minisztériumok pl. 6/1958 (VII.4.) IM rendelet
    - Önkormányzatok pl. szemétszállítás
- Alkotmánybíróság: normakontroll
- ▶ Jogszabály
  - ▶ Jogi norma

JOGFORRÁSI HIERARCHIA

1. A tényállás (hipotézis)
2. A rendelkezés (diszpozíció)

Parancsoló, tiltó vagy engedő

3. A jogkövetkezmény, amely lehet:

- ▶ *joghatás* (szándékolt jogkövetkezmény);
- ▶ *joghátrány vagy szankció.*

JOGI NORMA SZERKEZETE

Érvényesség

Hatályosság

- ▶ Időbeli hatály
- ▶ Területi hatály

tv - ország egész területére;

ÖR - az illetékességi területén

- ▶ Személyi hatály

JOGI NORMA ÉRVÉNYESSÉGE ÉS HATÁLYOSSÁGA

II. A JOG TAGOLÁSA

A jogrend belső
egysége:
a jogrendszer

Magánjog:
Pl. Polgári jog
Munkajog

Közjog:
Büntetőjog
Közigazgatási jog

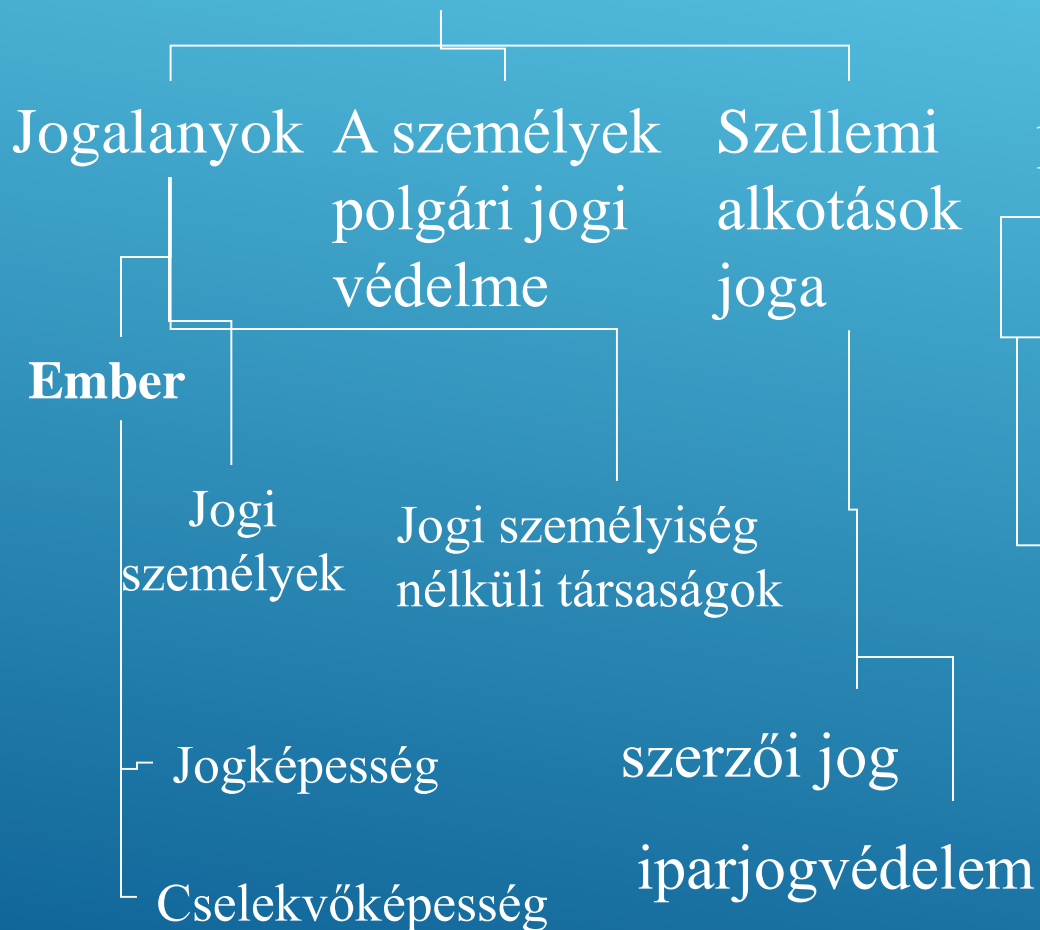
- ▶ Személyi viszonyokat szabályzó joganyag
- ▶ Vagyoni viszonyokat szabályzó joganyag

POLGÁRI JOG FELÉPÍTÉSE

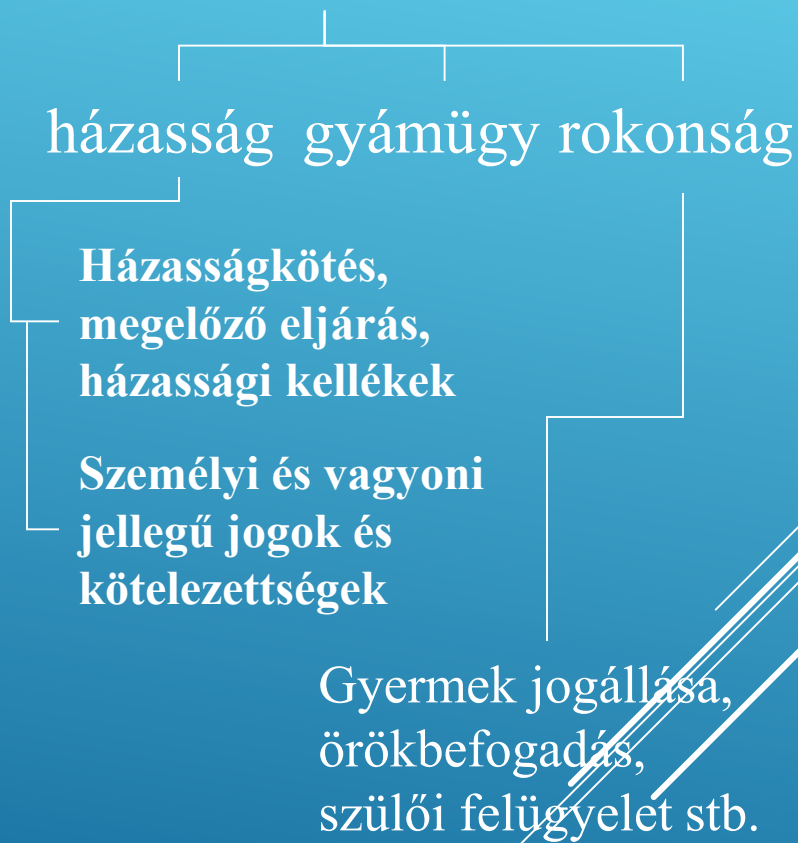

SZEMÉLYI VISZONYOKAT SZABÁLYZÓ JOGANYAG

Személyek joga

Családi jog

VAGYONI VISZONYOKAT SZABÁLYOZÓ JOGANYAG

Dologi jog

Kötelmi jog

Öröklési jog

birtokvédelem

korlátolt dologi jogok

értékjogok
zálogjogok

tulajdonjog

Általános szabályok

Tulajdonjog megszerzése

Tulajdonjog tartalma, védelme

A közös tulajdon

használati jogok

Földhasználati jog

Személyes és telki
szolgalmak

Közérdekű használati jog

Törvényes öröklés

Végintézkedésen
alapuló öröklés

Kötelesrész

Öröklés jogi
hatásai

JOGVISZONY

- ▶ *A jogviszonyok a jogalkotó által szelektált, a jogi szabályozás körébe bevont, jogilag szabályozott társadalmi viszonyok.*
  - ▶ **Szerkezete**
    - ▶ Abszolút szerkezetű
    - ▶ Relatív szerkezetű
  - ▶ **Elemei:**
    - ▶ Alany
    - ▶ Tárgy
    - ▶ Tartalom
-

JOGI TÉNYEK

Azokat az emberi, társadalmi és természeti jelenségeket, amelyek egy jogviszonyban jogi értékelést nyernek, azaz jogviszonyt keletkeztetnek, jogi tényeknek - (tényállási elemek) nevezzük.

- I. emberi magatartások (jogszerű, jogellenes)
- II. emberi és társadalmi körülmények
- III. közhatalmi aktusok
- IV. külső körülmények (elévülés, jogvesztő határidő)

SZEMÉLYEK JOGA

Ember, természetes személy

- ▶ Jogképesség: az embernek és a jogi személynek azon képessége, hogy polgári jogviszony alanya lehet, azaz jogai és kötelezettségei lehetnek
- ▶ Az ember jogképessége a magyar jogban általános, egyenlő és feltétlen.
- ▶ Kezdeté, vége
- ▶ Cselekvőképesség: az embernek az a képessége, amelynek alapján a saját akarat-elhatározásából, saját nevében jogokat szerezhet és kötelezettségeket vállalhat.

KORLÁTOZOTTAN CSELEKVŐKÉPESEK

I. KISKORÚSÁG MIATT

Korlátozottan cselekvőképés az a kiskorú, aki 14. életévét betöltötte (14 – 18 év közötti) kivéve ...

II. GONDNOKSÁG ALÁ HELYEZÉS MIATT

Korlátozottan cselekvőképés az a nagykorú, akit a bíróság ilyen hatállyal helyezett gondnokság alá. Mert belátási képessége tartósan vagy időszakonként visszatérően, nagymértékben csökkent. (pszichés állapot, szellemi fogyatkozás; vagy szenvedélybetegség miatt)

Nyilatkozata gondnok vagy törvényes képviselő beleegyezésével érvényes.

CSELEKVŐKÉPTELENEK

1. KISKORÚSÁG MIATT

14. életévét be nem töltött kiskorú.

2. CSELEKVŐKÉPTELÉN ÁLLAPOT

Aki olyan állapotban van, hogy az ügyei viteléhez szükséges belátási képessége tartósan vagy a jognyil. megterfelekor átmenetileg teljesen hiányzik.

3. GONDNOKSÁG ALÁ HELYEZÉS

- ▶ Nagykorú, akit a bíróság csképpget kizáró gondnokság alá helyezett. Mert belátási képessége tartósan teljes mértékben hiányzik. Oka: pszichés állapot vagy szellemi fogyatkozás.
- ▶ Kiskorú, akit 14. életévét betöltötte, de akit a bíróság cselekvőképességet kizáró gondnokság alá helyezett.
- ▶ Nyilatkozataik semmisek, törvényes képviselő jár el helyettük.

JOGI SZEMÉLYEK

A jogi személy: olyan szervezet, amelynek polgári jogi alanyi jogai és kötelezettségei lehetnek. (jogalanyiség)

Kritériumok:

- ▶ Állami elismertség: nyilvántartásba vétel
- ▶ meghatározott cél
- ▶ alapító(k)tól való függetlenedés
- ▶ a (gazdasági) forgalomban történő megjelenés
- ▶ tartós működés
- ▶ állandó szervezet, ügyintéző és képviselői szervek
- ▶ tagjai vagyonától elkülönített vagyon, és azon alapuló felelősség

- ▶ Állam
- ▶ Önkormányzat
- ▶ Költségvetési szervek

KÖZJOGI JOGI SZEMÉLYEK

MAGÁNJOGI JOGI SZEMÉLYEK: NONPROFIT JELLEGŰ SZERVEZETEK

- ▶ **Egyesület:** olyan önkéntesen létrehozott, önkormányzattal rendelkező szervezet, amely az alapszabályában meghatározott célra alakul, nyilvántartott tagsággal rendelkezik, és céljának elérésére szervezi tagjai tevékenységét.
- ▶ **A köztestület** önkormányzattal és nyilvántartott tagsággal rendelkező szervezet, amelynek létrehozását törvény rendeli el. A köztestület a tagságához, illetőleg a tagsága által végzett tevékenységhez kapcsolódó közfeladatokat ellátó jogi személy.

Az alapítvány olyan jogi személyiséggel felruházott célvagyon, mely valamiféle tartós, közérdekű célt szolgál és mely vagyon kezelője egy az alapítótól elkülönült szervezet.

GAZDASÁGI TÁRSASÁGOK

Általános jellemzők

- ▶ **profitorientáltság**
- ▶ **létrejöttük feltétele a cégjegyzékbe való bejegyzés**
- ▶ **Szervezeti felépítésük :**
  - ▶ **Legfőbb szerv: a tulajdonosi jogokat gyakorló szerv, amelyben az adott társaság valamennyi tagja részt vehet, és amely a stratégiai döntéseket hozza**
  - ▶ **ügyintéző-képviselő-végrehajtó szerv, amely a vállalkozás képviseletét látja el és dönt a mindennapokban előforduló kérdésekben**
  - ▶ **Egyéb (ellenőrző, felügyelő) szervek: felügyelő bizottság, könyvvizsgáló**

- ▶ **Gazdasági társaságok jogképesek, saját cégnevük alatt jogokat és kötelezettségeket szerezhetnek (vállalhatnak), így különösen tulajdont szerezhetnek, perelhetnek és perelhetőek.**

Alapítás:

- ▶ **Bárki alapíthat**

Társasági szerződés, alapító okirat, alapszabály elfogadásával

- ▶ **cégjegyzékbe való bejegyzéssel keletkezik**
- ▶ **előtársaság**

- ▶ Cégnév
- ▶ Székhely
- ▶ Tagok neve
- ▶ Tartós cél, tevékenység
- ▶ Vagyon: jegyzett tőke és a vagyoni hozzájárulás meghatározása
- ▶ Ügyintéző-képviselő szervek (ügyvezetés)
- ▶ Ellenőrző szervek (felügyelő bizottság, könyvvizsgáló)

TÁRSASÁGI SZERZŐDÉS TARTALMA

A KORLÁTOLT FELELŐSSÉGŰ TÁRSASÁG (KFT)

- ▶ A korlátolt felelősségű társaság (kft) olyan jogi személyiségű gazdasági társaság, amely előre meghatározott összegű törzsbetétekből álló tőzstőkével (jegyzett tőkével) alakul, és amelynél a tag kötelezettsége a társasággal szemben csak törzsbetétének szolgáltatására és a társasági szerződésben esetleg megállapított egyéb vagyoni hozzájárulás szolgáltatására terjed ki.

▶ Alapítása:

A kft létrejöttéhez társasági szerződés és annak cégbírósági bejegyzése szükséges.

Lehetséges egyszemélyes kft. alapítása.

Minimálisan 3 millió forint értékű jegyzett tőke, amely

- ▶ pénzbeli és
- ▶ nem pénzbeli (apport) hozzájárulásból állhat.

Csak apportból is állhat a jegyzett tőke.

Apport fogalma.

A vagyoni hozzájárulás elnevezése: törzsbetét.

Ehhez képest üzletrész ; a tagsági jogokat a kft. alapítása után testesíti meg (eszmei hányadrész)

A tag vagyoni felelőssége csak a törzsbetét szolgáltatására terjed ki, további helytállási kötelezettsége nincs.

- ▶ Szervezete: taggyűlés, ügyvezető

A RÉSZVÉNYTÁRSASÁG (RT)

- ▶ A részvénytársaság olyan gazdasági társaság, amely előre meghatározott számú és névértékű részvényekből álló alaptőkével (jegyzett tőkével) alakul, és amelynél részvényes kötelezettsége a részvénytársasággal szemben a részvény névértékének vagy kibocsátási értékének szolgáltatására terjed ki. A részvénytársaság kötelezettségeiért a részvényes nem felel.

- ▶ **Alapítása:**
  - ▶ Nyilvánosan vagy zárkörűen
  - ▶ Ezek szerint alapszabály vagy alapító okirat
  - ▶ és annak nyilvántartásba vétele hozza létre a társaságot
- ▶ **Működhet: nyilvánosan (nyrt.) vagy zárkörűen (zrt.)**
- ▶ Az rt. a tagsági viszonyról értékpapírt (részvényt) bocsáthat ki. A részvény alapján a tagokat vagyoni (pl.: osztalékra való jogosultság) ill. nem vagyoni jellegű (pl.: szavazati, kisebbségi) jogok illetik meg.
- ▶ **Szervezete:**
  - ▶ közgyűlés
  - ▶ Igazgatóság (board) vagy vezérigazgató
  - ▶ felügyelő bizottság és könyvvizsgáló (kötelező)

RÉSZVÉNY

- ▶ **Részvény fogalma: névre szóló, névértékkel rendelkező, tagsági jogokat megtestesítő forgalomképes értékpapír.**

Részvényfajták:

- ▶ **Törzsrészvény (50%)**
- ▶ **Előbbségi részvény (osztalék, likvidációs hányad, szavazat-)**
- ▶ **dolgozói,**
- ▶ **kamatozó,**
- ▶ **Visszaváltható részvény**

Részvény átruházása.

A KÖZKERESETI TÁRSASÁG

- ▶ A közkereseti társaság (kkt) létesítésére irányuló társasági szerződéssel a társaság tagjai arra vállalnak kötelezettséget, hogy *korlátlan és egyetemleges felelősségük mellett üzletszerű közös gazdasági tevékenységet folytatnak és az ehhez szükséges vagyoni hozzájárulást a társaság rendelkezésére bocsátják.*
- ▶ Amennyiben a társasági vagyon a követelést nem fedezi, akkor a társaság kötelezettségeiért *másodlagosan, mögöttesen a tagok saját vagyonukkal korlátlanul és egyetemlegesen felelnek.*
- ▶ Alapításához minimum 2 tag szükséges.

A betéti társaság létesítésére irányuló társasági szerződéssel a társaság tagjai üzletszerű, közös gazdasági tevékenység végzésére vállalnak kötelezettséget oly módon, hogy legalább egy tag (beltag) felelőssége a *társasági vagyron által nem fedezett kötelezettségeikért* - tehát mögöttesen - korlátlan és a többi beltaggal egyetemleges, míg legalább egy másik tag (kültag) csak a társasági szerződésben vállalt vagyoni betétje szolgáltatására köteles, a társaság kötelezettségeiért azonban nem felel.

BETÉTI TÁRSASÁG

- ▶ **Átalakulással**
- ▶ **Jogutód nélküli megszűnés**

TÁRSASÁGOK MEGSZŪNÉSE

- ▶ Szerzői jog
- ▶ Iparjogvédelem:
  - ▶ Egyes műszaki szellemi alkotások
  - ▶ Vállalat- és árujelzők joga
  - ▶ Versenyjog

SZELLEMI ALKOTÁSOK JOGA

- ▶ Szerzői mű kritériumai
- ▶ Szerző személyhez fűződő és vagyoni jogai
- ▶ Szabad felhasználás fogalma

SZERZŐI JOG

EGYES MŰSZAKI SZELLEMI ALKOTÁSOK – SZABADALOM

- ▶ Szabadalmaztatható találmány kritériumai:
  - ▶ Új
  - ▶ Feltalálói tevékenységen alapul
  - ▶ Iparilag alkalmazható
  - ▶ Találmánynak minősül
- ▶ Szabadalmi oltalom hatálya (időbeli, területi, tárgyi)
- ▶ Feltaláló, Szabadalmas jogai és kötelezettségei
- ▶ Szolgálati és alkalmazotti találmány
- ▶ Szabadalmi oltalom korlátai
  - ▶ Előhasználati, továbbhasználati jog
  - ▶ Szabadalmi kényszerengedélyek
- ▶ Találmánybitorlás, szabadalombitorlás

- ▶ „Kis szabadalom”: új, feltalálói lépésen alapul, iparilag alkalmazható.
- ▶ Oltalmi idő: 10 év

HASZNÁLATI MINTA

- ▶ Mikroelektronikai félvezető termékek topográfiájának oltalma
- ▶ Formatervezési minta oltalma
- ▶ Know-how: vagyoni értékű műszaki, gazdasági, szervezési ismeret és tapasztalat.

TOVÁBBI MŰSZAKI SZELLEMI
ALKOTÁSOK

Védjegyoltalom

- ▶ **Védjegy:** olyan megjelölés, mely árukat vagy szolgáltatásokat más hasonló vagy azonos áruktól vagy szolgáltatásoktól különböztet meg, és amelynek a kizárólagos használata a végjegyjogosultat illeti meg.
- ▶ **Kizárt az oltalomból:** abszolút és relatív kizáró okok.

Földrajzi jelzés és eredetmegjelölés

VÁLLALAT ÉS ÁRUJELZŐK JOGA

DOLOGI JOG

- ▶ **Dologi jog elhelyezése**
- ▶ **Dologi jogviszonyok: abszolút szerkezetű jogviszonyok**
- ▶ **Dolog fogalma: birtokba vehető testi tárgy, amelyre tulajdonjog kiterjedhet**

Rendhagyó dolog:

- ▶ **dolog módjára hasznosítható természeti erők**
- ▶ **pénz, értékpapír**

DOLGOK OSZTÁLYOZÁSA

1. Természeti tulajdonságuk szerint

- ingó - ingatlan
- elhasználható - elhasználhatatlan
- helyettesíthető - helyettesíthetetlen
- osztható - oszthatatlan
- értékkel bíró - érték nélküli
- egységes – összetett

2. Forgalomképesség szerint

3. Más dolgokhoz való kapcsolatuk szerint

- Alkotórész, tartozék

A FÖLD ÉS AZ ÉPÜLET SAJÁTOS HELYZETE

1. AEDIFICIUM SOLO CEDIT

1. Fogalom: az épület tulajdonjoga a földtulajdonost illeti meg.
2. Kivételek:
  - ▶ építkezőnek a földtulajdonossal kötött írásbeli megállapodása
  - ▶ törvény eltérő rendelkezése

2. kölcsönös elővásárlási jog érvényesül

- ▶ Alanya, tárgy, tartalma

TULAJDONJOG TARTALMA:

1. Tulajdonos jogai

- ▶ birtoklás joga, és birtokvédelem
- ▶ használat és hasznok szedésének joga (szomszédjog, túlépítés szabályai)
- ▶ rendelkezési jog és korlátai (elidegenítési és terhelési tilalom)

2. Tulajdonos kötelezettségei:

- ▶ terhek és a kárveszély viselése
- ▶ szükséghelyzetben okozott kár tűrésének kötelezettsége

A TULAJDONJOGVISZONY

I. BIRTOKLÁS, HASZNÁLAT, HASZNOK SZEDÉSÉNEK JOGA

- ▶ Birtok fogalma
- ▶ Birtokvédelem
  - ▶ Jogos önhatalom
  - ▶ Possessorius
  - ▶ Petitorius birtokvédelem

Szomszédjogok

Túlépítés

II. A RENDELKEZÉSI JOG

A tulajdonjog kizárólagosságát garantálja.

- ▶ **Tartalma: a tulajdonost megilleti az a jog, hogy:**
  - ▶ a dolog birtokát másnak átengedje
  - ▶ a használat, hasznok szedésének jogát másnak átengedje
  - ▶ a dolgot biztosítékként adja vagy másként megterhelje
  - ▶ a dolog tulajdonjogát másra átruházza
  - ▶ dolog tulajdonával felhagyjon **kiv: ingatlan**
- ▶ **Elidegenítési és terhelési tilalom**

III. TERHEK ÉS A KÁRVESZÉLY VISELÉSE:

Terhek csoportosítása:

- ▶ a dolog természetéből adódó terhek
- ▶ a tulajdonjog részjogosítványainak korlátozása
- ▶ közterhek

▶ Kárveszély viselése

Casus nocet domino elve. Kivétel alóla:

Jogellenes és felróható károkozás → kártérítés

Jogos károkozás → kártalanítás

Biztosítási szerződés → kárelosztás

▶ Szükséghelyzet

Különleges esete: több személy életét vagy vagyonát fenyegető veszély

A TULAJDONSZERZÉS FAJAI

származékos szerzősmód eredeti szerzősmód

átruházás

hatósági határozat, h. árverés

növedék

elbirtoklás

beépítés, ráépítés

gazdátlan javak elsajátítás

öröklés

találás

feldolgozás, egyesítés

kisajátítás

KÖZÖS TULAJDON

1. FOGALMA:

olyan jogközösség, amelyben a tulajdonjog ugyanazon a dologon meghatározott eszmei hányadrészek szerint több személyt illet meg.

Eszmei hányad:

- ▶ a tulajdonostársak joga egynemű, tehát kiterjed az egész közös dologra és annak minden vonatkozására, de csak meghatározott hányad erejéig, a többiek jogának sérelme nélkül.
- ▶ mértékére a szerzés jogcíméül szolgáló szerződés, vagy más jogügylet, törvényi rendelkezés illetőleg a felek megállapodása az irányadó
- ▶ kétség esetén a tulajdoni hányad egyenlő
- ▶ Tulajdonjogát az őt megillető részben mindegyik tulajdonostárs az egész dologra nézve gyakorolhatja.

KORLÁTOLT DOLOGI JOGOK

1. HASZNÁLATI JOGOK (ÁLLAGJOGOK)

Más dologán fennálló használati jogosítvány

- Földhasználati jog
- Személyes szolgalmak (haszonélvezeti jog és használati jog)
- Telki szolgalom
- Közérdekű használati jog

2. ÉRTÉKJOGOK

Más dologából bizonyos érték követelésére vonatkozó jogosítvány

- ▶ Zálogjogok

1. A tulajdonjog megszerzése más által
2. Az elhagyás és a megsemmisülés

A TULAJDONJOG MEGSZŰNÉSE

ÖRÖKLÉSI JOG

▶ Alapfogalmak

- ▶ Hagyaték
- ▶ Örökös
- ▶ Hagyomány
- ▶ Meghagyás
- ▶ Kötelesrész

▶ Az öröklés feltételei:

- ▶ Az örökhagyó halála.
- ▶ Öröklési képesség ill. szerzőképesség (egybeesik az általános polgári jogi jogképességgel)
- ▶ Az örökhagyó túlélése.
- ▶ Az örökös nem esett ki az öröklésből.

KIESÉS AZ ÖRÖKLÉSBŐL

- ▶ aki az örökhagyó előtt meghal;
  - ▶ aki a hagyatékot az öröklés megnyílásakor törvénytől fogva nem szerezheti meg;
  - ▶ aki az öröklésre érdeemtelen;
  - ▶ aki lemond az öröklésről;
  - ▶ akit az örökhagyó az öröklésből kizárt vagy kitagadott;
  - ▶ aki az örökséget visszautasította.
-

- ▶ Szubszidiárius jelleg: örökhatyói végintézkedés hiányában ill. annak házagaiban érvényesül.
- ▶ A törvényes örökösök sorrendje (607.§)
  - ▶ Elsősorban; az örökhatyó leszármazói , leszármazási fokok szerinti sorrendben.
  - ▶ a képvisélet vagy helyettesítés elve szerint.
  - ▶ több gyermek fejenként egyenlő részben
  - ▶ a közelebbi leszármazó kizárja a távolabbat
(leszármazók mellett a házastárs haszonélvezeti jogot örököl özvegyi jogosultként)

TÖRVÉNYES ÖRÖKLÉS RENDJE

- ▶ *Másodsorban* az örökgyó házastársa állagörökösként (általában csak a szerzeményi vagyont) - leszármazók hiányában vagy kiesésekor.
- ▶ *Feltétele:* az örökgyó halálakor fennálló érvényes házasság, de *kiesési ok:* ha a házassági életközösség nem áll fenn és annak visszaállítására nem volt kilátás.
- ▶ *Harmadsorban;* az örökgyó felmenői ill. oldalrokonai

1. az örökgyó szerzeményi vagyonában

2. leszármazók hiányában és a házastárs kiesése esetén:

- szülők ill. szülői leszármazók - első parentéla
  - a nagyszülők és nagyszülői leszármazók – második parentéla (a helyettesítés elve szerint)
  - távolabbi felmenői - csonka parentéla (egyszerre és fejenként egyenlő arányban; a közelebbi nem zárja ki a távolabbit)
- ▶ *Végső soron az állam:* szükségképpen törvényes örökös.

HÁZASTÁRS TÖRVÉNYES ÖRÖKLÉSE

- ▶ Állagörökösként csak leszármazók hiányában.
  - ▶ - Jogalapja: az örökhagyó halálakor fennálló házasság, kivéve, ha a házassági életközösség nem állott fenn.
  - ▶ - Leszármazók mellett özvegyi jog illeti meg a túlélő házastársat.
-

ÖZVEGYI JOG

▶ Fogalma

▶ Korlátozása:

- csak a leszármazók kérhetik
- olyan mértékű lehet, hogy a korlátozott haszonélvezet a házastárs szükségleteit biztosítsa, figyelembe véve:
  - az örökölt vagyontárgyakat;
  - házastárs saját vagyonát, saját keresményét.

▶ Özvegyi jog megváltása: - a házastárs és az allagörökösök kérhetik

megváltási igény korláta: az egyoldalú megváltási igény nem terjedhet ki a házastárs által lakott lakásra, az általa használt berendezési és felszerelési tárgyra

AZ OSZTÁLYRABOCSÁTÁS

► Példák:

Ö

$$pl1:(90+30):3=40$$

GY1	GY2	GY3
40	40	(30)+10

Ha az osztályrabocsátott érték eléri az illető leszámazó örökrészét, őt figyelmen kívül kell hagyni a hagyaték felosztásakor.

$$pl2: hté:80; GY3:40 \rightarrow (80+40):3=40$$

40	40	(40)+0
----	----	--------

VÉGINTÉZKEDÉSEN ALAPULÓ ÖRÖKLÉS

- ▶ Végintézkedési szabadság
- ▶ Végintézkedés: azon jogilag megengedett formák összessége, amelyekben az örökhagyó vagyona-ról vagy annak egy részéről halála estére rendelkezik.
- ▶ Végintézkedési formák:
  - ▶ végrendelet, öröklési szerződés, halál estére szóló ajándékozás
- ▶ Végrendelkezni csak személyesen lehet.
  - ▶ Cselekvőképtelen személy nem végrendelkezhet.
  - ▶ közvégrendeletet tehet:
    - ▶ Korlátozottan cselekvőképtelen személy kizárólag
    - ▶ Vak, írástudatlan, olvasásra vagy nevének aláírására képtelen állapotban lévő személy érvényesen csak szóbeli vagy közvégrendeletet tehet.

- ▶ **Fogalma:** az örökhagyó olyan egyoldalú jognyilatkozata, amelyben vagyonáról vagy annak egy részéről halála esetére rendelkezik (Ptk. 623.§ (1) bek.).
- ▶ **Minimális kellékei:**
  - 1) külsőleg az örökhagyótól származóként jelentkeznek;
  - 2) halál esetére szóló olyan nyilatkozatot tartalmazzon, amelyből végrendeleti minősége kitűnjön;
- ▶ **Meglétük vizsgálata hivatalból kötelező.**

VÉGRENDELET

▶ Fajai:

Írásbeli

Szóbeli

Közvégrendelet

Írásbeli magánvégrendelet

Holográf

Allográf

Közjegyzőnél letett

magánvégrendelet

Érvénytelenség

- ▶ A végrendelet csak megtámadás folytán válhat érvénytelenné; tehát hivatalból nem vehető figyelembe.
- ▶ **Megtámadásra az jogosult, aki az érvénytelenség megállapítása folytán maga örököl vagy tehertől mentesül.**
- ▶ Az érdekeltek megtámadási joga nem korlátozott, azaz bármikor érvényesíthető.
- ▶ A megtámadás relatív hatályú: a sikeres megtámadás csak annak viszonylatában teszi érvénytelenné a végrendeletet, aki a megtámadás eszközével élt (inter partes érvénytelenség) és csak a megtámadott rendelkezések tekintetében (részleges érvénytelenség).

VÉGRENDELET ÉRVÉNYTELENSÉGE ÉS HATÁLYTALANSÁGA